

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Calixti papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

Decreta Calixti pape.

& cōcordia quæ in deo est & vnitate fidei. Huius delectabilis scdm veritatē habitaculi quæ vi delictet in Aaron magis decorabat, atq; sacerdotibus induētes dignitatē sicut vnguentū sup ca put principale intellectū irrigās, & vsq; ad ipsam extremā sciam deducēs. In hoc em habitacu lo bndictionē & æternā vitā, pmisit dñs. Huius igit ppheticæ vaticinātōis meritū amplectē tes pntē fraternā syllabā exposuimus, nra ppter charitatē mīme quærētes, aut q̄situri. Nō em detrahētibz bonū est detrahere, aut palo secundū vulgare fabulā excutere palū. Absit, nō em sunt ista nra. Hæc em auertat diuinitas. Iusto iudicio dei dat plerūq; p cōtribus ptās, qua sc̄tōs ipsius psequant, vt q spū dei iuuant & agunt, fiāt p laborē exercitia clariore, ipsi tñ q eos pse quunt & exprobrāt atq; detrahunt, erit, pculdubio vq. Væ væ illis q detrahūt seruis dei, q de tractio eoz ad eum ptinet, cuius ministeriū agunt, & vice fungunt. Oramus aut, ostiū circū stātia (q neminē perire aut labijs suis pollui volumus) eoz moribus imponi, & verbū minime nociuū concipere, aut ore pferre, vñ & dñs p pphētā loquit, dicēs: Dixi custodiā vias meas, vt nō delinquā in lingua mea. Dñs oīpotēs & eius vnigenitus filius, & saluator noster Iesus Ch̄s hoc vobis tribuat incitāmētum, vt oībus fratribz qbuscunq; tribulationū molestijs laborātī bus viribus qbus potestis, succurratis, & eoz (vt dignum est) iniurias vras æstimetis, maximū adminiculū eis verbis & factis pbeatis, vt eius discipuli inueniamini veri q frēs vt se oībus dili gere pcepit. Ordinātōes vero psbyteroz & leuitaz tpe congruo & multis corā astantibus sō leniter agite, & pbabiles ac doctos viros ad hoc opus puehite, vt de eoz societate & adiuuē to plurimū gaudeatis. Ponite indefinēter corda vra in virtute dei & enarrare hæc & cetera di uina verba in pgenies alteras, qm̄ hic ē deus noster in æternū, & ipse reget nos in secula. Data VII. Idus Nouēbris Saturnino & Gallicano consulibus.

Incipiunt decreta Calixti pape: de ieiunio qua

tuor temporum, & reliquis causis.

C
Anno dñi
217. tēpore
Seueri
imperato.

ALIXTVS archiep̄s Ecclesie Catholice vrbis Romæ Benedi cto, fratri & coep̄o salutē in dño. Fraternalitatis amore cōstringimur, & apostolico moderamine cōuenimur, vt cōsultis fratribz, put dñs dederit rñdeamus, eosq; Apostolicæ sedis autoritate instruamus. Ieiuniū qd' ter in anno apud nos celebrare didicistis cōueniētius nūc p quatuor tpa fieri decernimus, vt sicut annus p quatuor voluit tpa, sic & nos quaternum solēne agamus ieiuniū, p anni quatuor tpa, & si cut replemur frumēto vino, & oleo ad alēda corpa, sic repleamur ie iunio ad alēdas aīas, iuxta pphētā Zachariæ vocē, q ait: Factū ē ver bū dñi ad me dicēs, hæc dicit dñs exercituū, sicut cogitavi vt affligerē

vos cū ad iracūdiā pacē cassent me p̄ses vri, & nō sum miser⁹ sic cōuersus cogitavi in dieb⁹ istis vt bñfaciā Hierl̄m & domui Iuda. Nolite timere, hæc sunt verba q̄ facietis. Loq̄mini veritatē vnusq; cū pximo suo, veritatē & iudiciū pacis iudicate in portis vris, & vnusq; malū cōtra amicū suū ne cogitetis in cordibus vris, & iuramētū mēdax ne diligatis. Oīa em hæc sunt quę odiui, dixit dñs exercituū. Et factū ē verbū dñi exercituū ad me dicēs: Hæc dicit dñs exercituū Ieiuniū quarti, & ieiuniū qnti, & ieiuniū septimi, & ieiuniū decimi erit domui Iudæ in gaudiū & lætitiā, & in solēnitates pclaras, veritatē tm̄ & pacē diligite, dixit dñs exercituū. In hoc ergo oēs vos vnanimis oportet eē, vt scdm Ap̄licā doctrinā idipm dicamus oēs, & nō sint in nobis schismata. Simus aut pfecti in eodē sensu, & in eadē scia, in cuius opis deuotōe gratulamur dile ctionē tuā eē cōsortē. Nō decet em à capite mēbra dissidere, sed iuxta sacræ scripturæ testimo niū oīa mēbra caput sequunt. Nulli vero dubiū ē, q̄ ap̄lica Ecclesia m̄ sit oīm Ecclesiaz à cui⁹ vos regulis nullatenus cōuenit deuiare. Et sicut filius venit facere volūtātē p̄ris, sic & vos volū tatē vræ impleatis m̄is, q̄ est Ecclesia, cui⁹ caput (vt p̄dictū ē) romana existit Ecclesia. Quicq; ergo sine discretōe iustitiæ contra huius disciplinā actū fuerit, ratū haberi rō nulla pmittit.

D ¶ Criminatōes vero contra doctore nemo suscipiat, q̄ nō oportet filios rephēdere p̄ses, nec seruos dños lacerare. Filij ergo sunt doctoz oēs quos instruit. Et sicut filij p̄ses carnales, sic & hi p̄ses debēt diligere sp̄uales. Non em bñ viuit, q̄ nō recte credit, aut p̄ses rephendit, vel detra hit suos, doctores ergo q̄ & patres vocant magis portandi q̄ rephēdēdi sunt, nisi in recta fide errauerint. Nullus ergo doctore p̄ scripta accuset, nec nisi fideli & legitimo q̄ etiā irrephēsbilē vitam ac conuersationē ducat accusatori rñdeat, quia indignum est, vt doctore stulto & in docto atq; rephēsbiliter viuētī rñdeat iuxta stultitiam suā, dicēte scriptura, Non rñdeas stulto iuxta stultitiā suam, non bñ viuit q̄ non recte credit. Nihil mali vult q̄ fidelis est. Si quis fi delis est, videat ne falsa loquatur, aut cuiq; insidias ponat. Fidelis homo semper fideliter agit, & infi-

& infidelis calide infidiat, atq; fideles & piæ, ac iustę viuētes pdere nitit, quia sibi similit sibi q-
rit. Infidelis homo mortuus ē in corpe viuēte. Et contra sermones fidelis hoīs vitā custodiūt
auditor. Doctor ē enī catholicū, & p̄cipue dñi sacerdotē sicut nullo errore implicari, ita nulla
oportet machinatōe, aut cupiditate violari, dicēte qppe scriptura sancta, post cōcupiscētias
tuas nō eas, & à voluntate tua auertere, multis huius mūdi illecebris, multis vanitatibus resistē
dū est, vt verę cōtinētia obtineat integritas. Cuius prima ē labes supbia, initiū trāsgressiōis, &
origo p̄cī, qm̄ mēs sp̄ote auida nec abstinere nouit, nec pietati adhibere cōsensus. Nullus bo-
nos inimicū habet nisi malū. Qui ideo eē p̄mittit, vt aut corrigat, aut p̄ ip̄m bonus exerceat.
Quicqd ergo irrep̄hēnsibile ē catholica defendit Ecclesia. Nulli p̄peratori vel cuiquā pietatē cu-
stodiet, licet aliqd cōtra mādata diuina p̄sumere. Iniustū ergo iudiciū, & diffinitio iniusta re-
gio metu aut iussu, aut cuiuscūq; ep̄i aut potētis à iudicibus ordinata vel acti nō valeat, homi-
ni religioso pagę eē debet inimicitias alioꝝ nō exercere, vel nō augere male loquēdo, nisi etiā
eas extinguere bñ loquēdo studuerit. Melior ē in malis factis humilis cōfessio q̄ in bonis sup-
bagloriatio. Oēs vero q̄ amant vitam beatā, malūt eā trāquillitatis suæ & iustitiæ statu curre-
re quā nōꝝ p̄cōꝝ p̄cēnis vlticibus interpolari. Memor enī sum me sub illius noīe ecclesię
p̄sidere, cuius à dño Iesu Chro ē glorificata cōfessio, & cuius fides oēs sp̄ destruit errores. Et in-
telligo alr̄ mihi nō licere q̄ vt oēs conatus meos ei causę in q̄ v̄is Ecclesię salus infestat, impē-
dā. Spero aut̄ affuturā miām dei qd̄ cooperante eius clemētia oīs pestifer morbus ip̄o pellēte
auferaf. Et qcqd ip̄o inspirate atq; auxiliante poterit salubriter fieri cū tuę fidei, & deuotōis lau-
de pagat, qm̄ res oēs aliter tutę eē nō p̄nt, nisi q̄ ad diuini muneris famulatū p̄tinēt, sacerdotā-
lis defendat authoritas. Data. XI. Calē, Decēbris Antonio & Alexandro consul.

Epistola pape Calixti ad omnes Galliarū ep̄os de

conspirationibus & reliquis causis illicitis ne fiant.

Dilectissimis fratribus per Gallias constitutis vniuersis ep̄is Calixtus. Plurimoz̄ rela-
tu comperimus, dilectionē vestram feruore sp̄s sancti ita Ecclesię gubernacula
firmiter contra impetus tenere & regere, vt naufragia aut naufragioꝝ detrimenta
deo auctore non sentiat. Talibus igit̄ gloriantes indicijs, rogamus ne in illis par-
tibus contra statuta Apostolica quicq; fieri sinatis, sed nrā aucti autoritate nocua compesci-
te, illicita phibete. Cōspiratōnū vero crimina v̄is in partibus vigere audiuimus, & plebes cō-
tra ep̄os suos cōspirare nobis mandatū est. Cuius criminis astutia non solū inter Christianos
abominabilis ē, sed etiam inter Ethnicos, & ab exteris legibus phibita. Et idcirco huius crimi-
nis reos nō solum Ecclesiasticę, sed etiā seculi damnant leges, & nō solum cōspirantes, sed etiā
cōsentiētes eis. Antecessores vero nri cū plurima turba ep̄oz̄ q̄cunq; eoz̄ in sacerdotali hono-
re sunt positi, aut existūt clerici, honore quo vtunt̄ cadere p̄ceperūt. Ceteros vero cōione pri-
uari, & ab Ecclesia extorres fieri iusserunt, oēsq; simul vtriusq; ordinis viros infames eē cēlue-
rūt, & nō solū faciētes, sed & eis cōsentiētes. Iustū est enī, vt q̄ diuina contēnunt mādata, & in-
obediētes p̄m existūt iustitiōibus, seuerioribus corrigant̄ vindictis, quatenus ceteri timorē ha-
beant talia cōmittere, & deus gaudeat fraternitate ac cōcordia, & cūcti sumāt s̄aueritatis atq;
bonitatis exēplū. Nā (si qd̄ absit) Ecclesiasticā sollicitudinē vigorēq; negligimus, pdit desidia
disciplinā, & anīabus fidelīū, p̄fecto nocebit. Hi vero in nullius accusationē sunt recipiēdi, nec
eoz̄ vel anathematū vox vlli nocere vel accusare potest.

¶ Excōicatos quoq; à sacerdotibus nullus recipiat añ vtriusq; partis iustā examinationē, nec
cum eis in orōne, aut cibo, aut potu, aut osculo cōmunicet, nec aue eis dicat. Quia qcūq; in his
vel in alijs phibitis sciēter excōicatis cōicauerit iuxta Apostoloꝝ institutionem, & ip̄e simili
excōicationi subiacebit. Ab his ergo clerici & laici se abstinēant q̄ eadē pati noluerint. Infide-
libus quoq; nolite cōiungi, nec cū eis vllam participationē habere. Talia vero agētes non fide-
les, sed infideles iudicant, vnde ait Apostolus: Quę pars fideli cū infideli, aut quę participatio
iustitiæ cum iniquitate. Nemo quoq; alterius terminos vsurpet, nec alterius parochianū iudica-
re, aut excōmunicare p̄sumperit, quia talis iudicatio, aut excōmunicatio, vel dānatio, nec ra-
ta erit, nec vires vllas habebit, quoniam nullus alterius iudicis, nisi sui snia tenebit, aut damna-
bit, vnde & dominus loquit̄, dicēs: Ne trāsgrediaris terminos antiquos quos posuerunt pa-
tres tui. Nullus autē primas vel metropolitanus diocēsani Ecclesiam vel parochianū aut ali-
quē de eius parochia p̄sumat excōmunicare, vel iudicare, vel aliqd agere absq; eius consilio
vel iudicio, sed hoc obseruet, quod ab Apostolis ac p̄ribus & p̄decessoribus nostris est statutū
& à nobis confirmatum, id est, si quis metropolitanus ep̄s, nisi qd̄ ad suam solummodo p̄pri-
am pertinet parochiam sine consilio ac voluntate omnium comprouincialium ep̄oz̄ extra
aliqd

Epistola Calixti pape.

aliquid agere tentauerit gradus sui periculo subiacebit, & quod egerit irritum habeatur & vacuum. Sed quicquid de puincialiū coepoz causis eozq; Ecclesiaz & clericoz, atq; secularium necessitatibus agere, aut disponere, necesse fuerit, hoc cū oīm consensu puincialiū agat pontificū, nec aliquo dominatōis factu, sed humillima, & concordī administratōe sicut dñs ait: nō veni ministrari, sed ministrare, & alibi: Qui maior ē vrm, erit minister vester, & reliqua. Similiter ipsi comprouinciales epī cum eis consilio (nisi quantū ad pprias ptinet parochias) agant iuxta sanctorū constituta patrum, q̄ quamuis aliquo tempoz intervallo nos antecesserint, ab vno tñ eodē q̄ puritatis fonte veritatis, & fidei lumē hauserunt, & eodē illustratore & directore spū Ecclesie dei stabilimētū, & omniū Chrianoz cōmunē quæsiuerunt vtilitatē vt vno animo, vno ore concorditer sancta glorificet Trinitas in secula. ¶ Nullus primas, nullus metropolitānus, nullusq; reliquoz epoz alterius adeat ciuitatē, aut ad possessionē accedat quæ ad eū non ptinet, & alterius epī est parochia sup cuiusquam dispositōe, nisi vocatus ab eo cuius iuris esse dinoscit, aut quicq; ibi disponat, vel ordinet, aut iudicet, si sui gradus honore potiri voluerit. Si aliter psumpserit, damnabit. Et nō solū ille, sed cooperatores atq; consentientes, q̄ si cut ordinatio ita eis & iudicatio, & alia reꝝ dispositio phibet. Nam q̄ ordinare non poterit, quāsi iudicabit. Nullatenus pculdubio iudicabit aut iudicare poterit, qm̄ sicut alterius vxor, nec adulterari ab aliquo, vel iudicari, aut disponi, nisi à pprio viro eo viuēte permittit, sic nec vxor epī quæ eius Ecclesia vel parochia indubitanter intelligit, eo viuēte absq; eius iudicio, & voluntate alteri iudicare vel disponere, aut eius concubitu frui, i. ordinatōe, nullatenus concedit, vñ ait Apłus: Alligata ē vxor legi q̄ diu vir eius viuuit, eo vero defuncto, soluta ē à lege viri. Sicut & sponsa epī (quia sponsa vxor eius dñs Ecclesia) illo viuēte ei ē alligata. Eo vero defuncto soluta est, cui voluerit, nubat tñ in dño, i. regulariter. Si em̄ eo viuēte, alteri nupserit adultera iudicabit. Sicut & ille si alterā sponte duxerit adulter æstimabit, & cōione priuabit. Si autē psecutus fuerit in ecclesia fugiēdū illi est ad alterā eiꝝ associandū dicēte dño: Si psecuti vos fuerit in vna ciuitate, fugite in aliam. Si autē vtilitatis causa fuerit mutandus non p se hoc agat, sed fra tribus inuitantibus & autoritate huius sanctæ sedis faciat, non ambitus causa, sed vtilitatis.

D ¶ Coniunctōes autē consanguineoz, fieri phibita, quando has & diuinæ & seculi phibēt leges. Leges ergo diuinæ hæc agētes, & eos q̄ ex eis pdeunt, non solū eiꝝciunt, sed & maledictos appellant. Leges ergo seculi infames tales vocant, & ab hæreditate repellunt. Nos vero sequētes p̄sentes, & eoz vestigijs in hæretes infamia eos notamus, & infames esse cēsemus, q̄ infamia maculis sunt aspersi. Nec eos viros vel accusatores quos leges seculi reiꝝciunt suscipere debemus. Quis em̄ dubitat leges humanas rōni & honestati non repugnantes eē amplectēdas? p̄sertim vbi vel publice consulunt vtilitati, vel Ecclesiasticæ dignitatis autoritatē defendunt, ac p adminiculo tuent. Eos autē consanguineos diximus, quos & diuinæ imperatoz, ac Romanoz, atq; Græcoz leges consanguineos appellant, & in hæreditate suscipiunt, nec repellere possunt. Taliū em̄ coniunctōes, nec legitime sunt, nec manere possunt, sed sunt repellēdæ, & si quæ ausu temerario tētata sint, autoritate Apostolica rescindēda veniūt. Quisq; ergo q̄ nō est legitime coniunctus, vel absq; dotali titulo, ac bñdictione sacerdotis constat copulatus, sacerdotēs vel legitime coniunctos criminari, vel in eos testificari minime potest, qm̄ oīs incesti macula pollutus infamis ē, & accusare supradictos non pmittit, non solū ergo hi reiꝝcēdi sunt, & infames efficiunt, sed etiam oēs eis consentiētes. Sicut de raptoribus, vel eis q̄ seniores impetunt fieri cēsemus. Hos ergo seculi leges interficiunt, sed nos mīa p̄eunte sub ifamię nota ad p̄ceniā recipimus, ipsam quoq; infamiā qua sunt aspersi, delere non possumus, sed aīas eoz p̄ceniā publicam, & Ecclesiæ satisfactiōē sanare cupimus, q̄ manifesta p̄c̄ta nō sunt occulta correctōe purganda. Omnes ergo q̄ in recta fide suspecti sunt, in accusatōe sacerdotū & eoz sup quoz fide nō hæsitat, minime recipiant, & in testimonio humano dubij habeant, Infirmari ergo oportet eoz voce de quoz fide dubitat, nec eis oīno eē credēdum q̄ rectam fidē ignorant. Quæ redū ē ergo in iudicio, cuius sit cōuersatōis ac fidei, & q̄z vita est accusabilis non pmittunt maiores natu accusare, nec quoz fides, vita, & libertas nescit, neq; viles psonæ in eoz recipiunt accusatiōē. Rimandæ vero sunt enucleatim psonæ accusatoz, quæ sine scripto difficile, p̄ scriptum aut nunq̄ recipiant, quia p̄ scripturā nullus accusare vel accusari p̄t, sed ppria voce & p̄nte eo quē accusare voluerit, suā q̄sq; agat accusatiōē, nec absente eo quē accusare voluerit, quācūq; accusator credat. Sicut testes p̄ quacūq; scripturam testimoniū non p̄ferant, sed p̄ntes de his quæ viderunt, & nouerunt veraciter testimoniū dicant. Nec de alijs causis vel negotijs dicant testimoniū, nisi de his quæ sub p̄ntia eoz acta eē noscunt. Accusatores vero consanguinei aduersus extraneos testimoniū nō dicant, nec familiares vel de domo p̄deutes, sed si voluerint, & iniucē consenserint inter se parētes tantūmodo testificent, & non in alios. Nec accusato-

res vel

res vel testes suspecti recipiant, q̄a propinquitatis & familiaritatis, ac dñationis affectio veritatem impedire solet, amor carnalis & timor atq; auaritia plerūq; sensus hebetat hūanos, & peruertit opiniones, vt q̄tū pietatē putēt, & pecuniā q̄si mercedē prudētīe. ¶ Nemo em̄ in do-
 A lo loquat ad proximū suū, fouea alta est os maliuoli, innocēs dū credit facile, cito labitur. Sed iste lapsus surgit, & tergiuersator suis artibus precipitat, vnde nunq̄ exiliat atq; euadat. Ponderet ergo vnusq; sermōnes suos, & quod sibi loq non vult, alteri nō loquat, vnde bñ sacra ait scriptura. Quod tibi nō vis fieri, alteri ne feceris. Nos em̄ tpe indigemus, vt aliquid maturius agamus, nec precipitemus cōsilia & opa nostra, neq; ordinē corrūpamus. Sed si aliq; lapsus q̄cūq; mō fuerit nō perdamus eū, sed fraterno corripimus affectu, sicut ait beatus ap̄tus, Si prae occupatus fuerit hō in aliq̄ delicto, vos q; spūales estis, instruite hmōi in spū lenitatis, cōsiderans teipsum ne & tu tenteris, alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legē Ch̄i. Porro sc̄tis Dauid de criminibus mortiferis egit p̄nitentiā, & tñ in honore permāsit. Beatus quoq; Petrus amarissimas lachrymas fudit qñ dñm negasse p̄nituit, sed tñ ap̄tus pmanfit. Et dñs per prophetā peccātib; pollicet̄ dicens, Peccator in quacūq; die cōuersus ingemuerit, oim̄ iniquitatū illius nō recordabor amplius. ¶ Errāt em̄ q; putant sacerdotes post lapsum, si condignā egerint p̄nitentiā, dño ministrare nō posse & suis honoribus frui. Si bonā deinceps vitā duxerint, & suū sacerdotiū condigne custodierint. Et ipsi q; hoc putāt nō solum errant, sed etiā contra traditas ecclesiae claus disputare & agere vident, de qbus dictū est, Quae cūq; solueritis in terra, erunt soluta & in caelo, alioquin hęc sn̄ia aut dñi nō est, aut vera. Nos vero indubitanter tā dñi sacerdotes q; reliq; fideles post dignā satisfactionē posse redire ad honores credimus, testāte dño p̄ prophetā, Nunquid q; cadit non adiciet vt resurgat, & q; auersus est, non reuertet̄? Et alibi, Nolo (inquit dñs) mortē peccatoris, sed vt conuertat̄ & viuat. Et propheta Dauid p̄nitentiā agens, dixit: Redde mihi lætitiā salutaris tui, & spū principali confirmā me. Ipse nāq; post p̄nitentiā & alios docuit, & sacrificiū deo obtulit, dans exemplum doctoribus sanctae ecclesiae si lapsi fuerint, & cōdignā p̄nitentiā deo gesserint, vtrūq; facere posse. Docuit em̄ qñ dixit, docebo iniquos vias tuas, & impij ad te cōuertēt̄. Et sacrificiū deo pro se obtulit dū dicebat, Sacrificiū deo spūs contribulatus. Vidēs enim propheta scelera sua mundata per p̄nitentiā, non dubitauit prae dicando, & dño libando curare aliena. Lachrymarū ergo effusio mouet animi passionē. Satisfactio aut̄ impleta auertitur animus ab ira. Qui em̄ non ignoscit alteri quomodo sibi putat subueniri? Superabundant ergo p̄c̄ā, superabundat & misericordia. Quoniā apud dñm misericordia, & copiosa apud eum redemptio, Penes enim dñm omniū abundantia est, quia dñs virtutū ipse est rex gloriā, ait em̄ apostolus Omnes peccauerunt & egent gloria dei, iustificati gratis per gratiam ipsius per redemptionē quae est in Christo Iesu, quē proposuit deus propitiatorē per fidem in sanguine ipsius ad ostē sionem iustitiā suae propter remissionē prae cedentium delictōr; in sustentationē dei ad ostē sionem iustitiā eius in hoc tpe, vt sit ipse iustus & iustificans eum qui ex fide est Iesu Christi. Dauid em̄ dicit, Beati quoq; remissae sunt iniquitates, & quoq; tecta sunt peccata. Mundat ergo homo à peccato, & resurgit gratia dei lapsus, & in pristino manet officio iuxta p̄dictas auctoritates, videat ne amplius peccet vt sn̄ia euangelij maneat in eo, vade & amplius noli peccare, vnde ait ap̄tus, Non ergo regnet peccatū in vestro mortali corpore, vt obediatis cōcupiscētis eius, sed neq; exhibeatis mēbra v̄ra arma iniquitatis p̄c̄ō, sed exhibete vos tanq̄ ex mortuis viuētēs & mēbra vestra arma iustitiā deo. Peccatū em̄ vobis non dñabit. Non enim sub lege estis, sed sub gratia. Quid ergo peccabimus, quoniā non sumus sub lege, sed sub gratia? Absit. Nescitis qm̄ cui exhibetis vos seruos ad obediēdū, serui estis eius cui obeditis, siue peccati ad mortē, siue obediētionis ad iustitiā. Gratias aut̄ deo q; fuistis serui peccati, obedistis aut̄ ex corde in eā formā doctrinā in q̄ traditi estis. Liberati aut̄ à peccato, serui aut̄ facti estis iustitiā, humanū dico. Maius enim peccatū est iudicantis q̄ eius q; iudicatur. Existimas (inqt apostolus) o homo ois qui iudicas eos q; talia agunt & facis ea, q̄a tu effugies iudicium dei? An diuitias bonitatis eius & patientiā & longanimitatis contemnis? Ignoras qm̄ benignitas dei ad p̄nitentiā te adduxit? Secundū duritiā aut̄ tuā & imp̄nitens cor, thesaurizas tibi irā in die irae & reuelationis iusti iudicij dei, qui reddet vniciq; secundū opera eius. His quidē q; secundū patientiā boni operis gloriā & honorē, & incorruptionē quarentibus vitā aeternā. His aut̄ qui ex cōtentione, & qui nō acquiescunt veritati, credunt aut̄ iniquitati, ira & indignatio, tribulatio, & angustia, in omnē animā hoīs operantis malū, Iudaei primū & Graeci. Gloria aut̄ & honor, & pax omni operanti bonū. Sententiā fratres quae misericordiā vetat, non solū tenere, sed & audire refugite, q̄a potior est misericordia oibus holocaustomatibus & sacrificijs. Consultis vestris breuiter respondimus, quia oppressos nimis & prae occupatos alijs iudicij literā nos inuenere vestra. Data, VIII. Idus Octobris, Antonio, & Alexandro consul.

F Incipiunt

Decreta Urbani pape.

Incipiunt decreta Urbani pape: de communi vi-

ta & oblatione fidelium.

C
Anno 222
rpe Aure
lij Antos
nij Impe
ratoris

Rbanus episcopus omnibus christianis in sanctificatione spūs in obedientiam & asperione sanguinis domini nostri Iesu Christi salutem, Decet omnes christianos charissimi, vt eū imitent cuius nomen fortiti sunt. Quid prodest frater mei (apostolus iacobus ait) si fidem qs dicat se habere, opera aut nō habeat? Nolite plures magistrī fieri fratres mei scientes q̄niam maius iudicium sumitis, in multis em̄ offendimus om̄es. Qui sapiens & disciplinatus inter vos, ostēdat ex bona cōuersatione operā suā in māuetudine sapientiæ. Scimus vos non ignorare, q̄a hactenus vita cōis inter bonos christianos vigit, & adhuc gratia dei viget, & maxime inter eos q̄ in forte dñi sunt electi, id est clericos sicut in actibus legit apostoloz. Multitudinis aut̄ credentiū erat cor vnū & aīa vna, nec q̄quam eoz q̄ possidebat aliquid suū esse dicebat, sed erāt illis oīa cōia. Et virtute magna reddebāt apostoli testimoniū resurrectiōis Iesu Christi. Et gratia magna erat in oibus illis. Neq; em̄ q̄s egens erat inter illos, q̄t quot em̄ possessores agroꝝ aut domoꝝ erāt vendētes afferebāt p̄cia eoz q̄ vendebāt & ponebāt an̄ pedes apostoloz. Diuidebant aut̄ singulis p̄ vt cuiq; opus erat. Ioseph aut̄ q̄ cognouit est Barnabas ab apostolis q̄d est interpretatū filius cōsolationis & cyprius ḡne cū haberet agrū vendidit illū & attulit p̄ciū ante pedes apostoloz, & reliqua. ¶ Videntes ergo sacerdotes summi & alij atq; leuite, & reliq; fideles plus vtilitatis posse afferre, si hæreditates & agros qs ante vendebāt, ecclesiis q̄bus p̄sdebant episcopi traderēt, eo q̄d ex sumptibus eorum tam p̄ntibus q̄ futuris tēporibus plurima & elegantiora possent ministrare fidelibus cōmunem vitā ducētibus quā ex precio eoz ceperūt predia & agros qs vēdere solebāt matricibus ecclesiis tradere, & ex sumptibus eoz viuere. Ipse vero res inditione singulari parochiaꝝ, ep̄oꝝ qui locū tenēt apostoloz erāt, & sunt vsq; adhuc, & futuris semper debent esse tēporibus. Et q̄bus ep̄i & fideles disp̄satores eoz om̄ibus cōmunē vitā diligere volētibus ministrare cūcta necessaria debēt, pro vt melius potuerint, vt nemo in eis egens inueniat. Ipse em̄ res fidelīū oblationes appellatur, q̄a dño offerunt. Non ergo debent in alijs vsibus quā ecclesiasticis & p̄dictorum christianoz fratru vel indigentiu cōuerti, q̄a vota sunt fidelīū, & p̄cia peccatoꝝ, ac patrimonia pauperū, atq; ad p̄dictū opus explendū dño traditā. Si qs aut̄ (q̄d absit) secus egerit, vnde deat ne damnationē Ananiæ & Saphyræ percipiat, & reus sacrilegij efficiatur sicut illi effecti sunt q̄ p̄cia p̄dicta reꝝ fraudauerūt, de q̄bus legitur in p̄dictis apostoloz actibus. Vir aut̄ quidam nomine Ananias cū Saphyra vxore sua vendidit agrum, & fraudauit de p̄cio agri conficia vxore sua, & afferens partē quandam ad pedes apostoloz posuit. Dixit autem Petrus Ananias. Cur tentauit Sathanas cor tuū mentiri tēsp̄i sancto, & fraudare de p̄cio agri? Nōne manens tibi manebat & venundatum erat in tua potestate? Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Non es hominibus mentitus sed domino. Audiens autem Ananias hæc verba cecidit & expirauit. Et factus est timor magnus in omnes qui audierant. Surgentes autem iuuenes amouerunt eum, & efferētes sepelierūt. Factū est aut̄, quasi horaz triū spatium, & vxor ipsius neficiis quod factū fuerat introiuit. Respondēs aut̄ Petrus ei dixit, Dic mihi si tanti agrū vendidistis, at illa dixit, etiam tanti. Petrus aut̄ ad eam. Quid utiq; cōuenit vobis tentare spiritum dñi? Ecce pedes eoz qui sepelierūt virū tuū ad ostium, & efferent te. Cōfestim cecidit ad pedes eius, & expirauit. Intrans aut̄ iuuenes inuenerūt illam mortuā, & extulerūt & sepelierūt ad virū suū. Et factus ē timor magnus in vniuersam ecclesiā, & in omnes q̄ audierāt hæc. Hæc fratres valde cauēda sunt & timenda, q̄a res ecclesiæ nō quasi propriæ, sed vt cōmunes & dño oblatæ cū summo timore nō in alios quā in p̄fatos vsus sunt fideliter dispensandæ, ne sacrilegij reatū incurrant qui eas inde abstrahūt vbi tradite sunt, ne p̄cēnā & mortē Ananiæ & Saphyræ incurrāt, & (q̄d peius ē) anathema maranatha fiāt. Et si nō corpore vt Ananias & Saphyra mortui ceciderūt, anima tamen q̄ potior est corpore, mortua & alienata à cōsortio fidelīū cadat, & in profundū baratri labatur. Vnde attendendū est oibus & fideliter custodiendū, & illius vsurpationis cōtumelia depellēda, ne p̄dia vsibus decretoꝝ celestīū dedicata à quibusdā irruentibus venter. Quod si qs fecerit post debitā vltionis acrimonīā quæ erga sacrilegos iure promenda est, perpetua dānetur infamia, & carceri tradat̄ aut exilio p̄petuæ deportatiōis vrāt, q̄niā iuxta apostolū tradere oportet hm̄i hominē Sathanæ, vt spūs saluus sit in die dñi. Memoratis ergo augmentatiōibus ac cultibus in tantū ecclesiæ q̄bus ep̄i p̄sident dño adminiculante creuerūt, & tantis maxima pars eaz abūdant rebus, vt nullus sit in eis cōmunē eligens vitā indigens, sed om̄ia necessaria ab ep̄o suisq; ministris p̄cipit. Ideo si aliq; extiterit modernis aut futuris tēporibus q̄ hoc auel-

lere nita